

Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja Tuomo Puumala
Opetusministeriön kansliapäällikkö Anita Lehikoinen

KANNANOTTO 9.3.2016

Yliopistokeskuksille korvamerkitty perusrahoitus on säilytettävä nykytasolla

Opetus- ja kulttuuriministeriö on ehdottanut leikkausta koordinaatioyliopistojen perusrahoitukseen sisältyvästä yliopistokeskuksille korvamerkitystä rahoituksesta. Vähennys toteutettaisiin vuosina 2017–2020 ja se tarkoittaisi rahan vähenemistä vuositasolla nykyisestä 705.000 eurosta 500.000 euroon.

Yliopistokeskusten kehittämisen kannalta kyse on merkittävästä leikkauksesta.

Yliopistokeskukset ovat saaneet korvamerkittyä perusrahoitusta vuodesta 2004 alkaen. Raha tulee koordinoivan yliopiston kautta. Se on tarpeellinen resurssi tutkimuksellisessa ja opetuksellisessa kehittämisessä sekä yksikköjen yhteisessä kehitystyössä yliopistokeskusten sisällä.

Määräraha on noussut yliopistoindeksiin mukaisesti. Kyse on olennaisesta siemenrahasta. Vastineeksi yliopistot saavat rahaa elinkeinoelämältä ja alueen muilta toimijoilta.

Yliopistolain käsittelyn yhteydessä eduskunta hyväksyi 16.6.2009 Sivistysvaliokunnan mietinnön (SiVM 5/2009), jossa todettiin seuraavaa:

”Valiokunta edellyttää, että yliopistokeskuksen toimintaa koordinoivalle yliopistolle osoitetaan vuodesta 2010 lähtien vuosittain 500.000 euroa ja koordinaatiomäärärahaa 170.000 euroa yliopistokeskusta kohden, mikä vastaa vuoden 2009 talousarvion yliopistokeskusten kehittämiseen varatun rahoituksen tasoa. Valiokunta pitää välttämättömänä sitä, että yliopistojen rahoituksesta päätettäessä edellytetään yliopistojen osoittavan myös yliopistokeskuksille indeksikorotuksen mukaisesti korotetun määrärahan.”

Eduskunta hyväksyi asian käsittelyn yhteydessä lausuman, jonka mukaan *”eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että yliopistokeskuksille suunnataan vuosittain vähintään nykyisen tasoiset määrärahat”*.

Yliopistokeskus-mallia on kehitetty määrätietoisesti vuodesta 2004 saakka. Yliopistokeskuksilla on keskeinen merkitys sijaintialueidensa alue- ja väestötaloudellisessa kehityksessä.

Yliopistokeskusten tehtävä alueellisen ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden osalta koetaan alueiden näkökulmasta elintärkeäksi tulevaisuustoiminnoksi. Yliopistokeskuskaupungit ja maakunnat ovat merkittäväällä panostuksella sitoutuneet yliopistokeskusten tutkimus- ja opetustoiminnan sekä muiden toimintojen mahdollistamiseen.

Yliopistokeskusten vipu- ja kerrannaisvaikutukset ovat kokoaan merkittävämmät sekä alueiden kasvun, kilpailukyvyn ja elinvoiman osalta että osaamistason nostamisessa ja tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisäämisessä. Nykyisessä elinkeinopoliittisessa ja taloudellisessa tilanteessa valtion määrärahojen leikkaukset ovat huonoja signaaleja ja voivat hankaloittaa yliopistojen ja alueen välisen hyvän yhteistyön jatkuvuutta.

Pyydämme, että opetus- ja kulttuuriministeriö huomioi yliopistokeskusten alueelliset vaikutukset päätettäessä yliopistokeskuksille korvamerkityn perusrahoituksen suuruudesta tulevien vuosien osalta. Toivomme, ettei yliopistokeskusten toimintaedellytyksiä heikennetä nykyisessä tilanteessa miltään osin. Esitämme, ettei yliopistokeskuksille korvamerkittyä perusrahoitusta vähennetä lainkaan tai siihen ohjattavissa leikkauksissa painotetaan kohtuullisuutta.

Yliopistokeskuspaikkakuntien kaupunginjohtaja ja yliopistokeskusalueiden maakuntajohtajat:

Aino-Maija Luukkonen
Porin kaupunginjohtaja

Pertti Rajala
Satakunnan maakuntajohtaja

Jyrki Myllyvirta
Lahden kaupunginjohtaja

Jari Parkkonen
Päijät-Hämeen maakuntajohtaja

Jorma Rasinmäki
Seinäjoen kaupunginjohtaja

Asko Peltola
Etelä-Pohjanmaan maakuntajohtaja

Jari Tolonen
Kajaanin kaupunginjohtaja

Pentti Malinen
Kainuun maakuntajohtaja

Timo Halonen
Mikkelin kaupunginjohtaja

Pentti Mäkinen
Etelä-Savon maakuntajohtaja

Antti Isotalus
Kokkolan kaupunginjohtaja

Jukka Ylikarjula
Keski-Pohjanmaan maakuntajohtaja